

Měsíčník EU aktualit

číslo 27,
prosinec 2005

strana 2	V praktických přípravách na euro Česká republika zaostává
strana 4	Evropský parlament v 1. čtení přijal REACH
strana 5	Ministři členských zemí schválili reformu trhu cukrem
strana 8	Analýza: Hospodářský růst EU v příštích letech zrychlí
strana 10	Téma měsíce: Ochrana spotřebitele v podmínkách Evropské unie

EU OFFICE

Česká spořitelna, a.s.
Poláčkova 1976/2
140 00 Praha 4
tel.: +420 261 073 308
fax: +420 261 073 004
EU_office@csas.cz
<http://www.csas.cz/eu>

Petr Zahradník
manažer EU Office
+420 261 073 019
pzahradnik@csas.cz

Jan Jedlička
+420 261 073 484
jjedlicka@csas.cz

Alena Smolíková
+420 261 073 308
asmolikova@csas.cz

pod záštitou p. Pavla Kysilky
člena představenstva České spořitelny

Vážený čtenáři,

uplynulý měsíc byl opět velmi bohatý na události v evropském integračním dění. Mnohé se událo především v dalším vyjasňování pozic ohledně nové finanční perspektivy na období 2007 – 2013. Řadu zajímavých událostí jsme zaznamenali v souvislosti s postupem měnové integrace i výkonem společné měnové politiky EU. Na přetřes se dostaly i záležitosti spojené s dalším rozšiřováním EU.

Houstnout začíná otázka včasného dosažení konsensu ohledně schválení finanční perspektivy na období 2007 – 2013. Británie během svého předsednictví vyvinula mimořádně silné úsilí, aby se tak stalo, nicméně podle not, které by si především ona sama přála. Britský premiér Tony Blair v průběhu neformálního summitu Evropské rady přednesl sadu ambiciózních principů, jejichž splnění by EU usnadnilo konkurenční pozici ve vztahu k USA, zemím jihovýchodní Asie a ostatním centrům globální ekonomiky. V průběhu nesnadných jednání, během nichž se zdálo, že se jedná o souboj „silných a bohatých“, nikoliv „slabších a chudších“, byla Francie ochotna přistoupit na nezvykle silný ústupek ohledně financování Společné zemědělské politiky, jež však stále nebyl Británií akceptován. Tato nedohoda vedla k tomu, že spor se opět zaměřil proti „slabším a chudším“, tedy rovněž proti České republice; rozpočtová dohoda má být dosažena velmi podstatně i na základě toho, že Evropskou komisí navržené prostředky pro nové členské země projdou zásadní redukcí. Řada nových členských zemí a jejich regionů se nyní skutečně svědomitě a s dostatečným předstihem připravuje na to, aby jejich věcná a procedurální připravenost na příští programovací období byla co nejlepší.

V oblasti měnové integrace jsme zaznamenali řadu zajímavých okamžiků: na jejich čelní místo lze zřejmě postavit poněkud náhlý a v jistém slova smyslu i ne zcela čekaný vstup Slovenska do stabilizačního mechanismu devizových kursů ERM II., jež je někdy populárně označován za čekárnu do euro-zóny; Slovensko se tak odpojilo od ostatních příslušníků Visegrádské skupiny a vydalo se dotahovat šest z loňských nováčků v EU, kteří již příslušné kroky do euro-zóny učinili. Debata a procedury na cestě k euro-zóně se posunuly rovněž v České republice; byl jmenován oficiální Mr. Euro, došlo k přijetí vládního scénáře směřujícího k době vstupu okolo roku 2010 a došlo rovněž k oznámení, že Česká republika by měla do ERM II. vstoupit v průběhu roku 2007 na nezbytně nutnou dobu minimálně požadovaných dvou let. Změna nastala i ve výkonu společné měnové politiky; její konzervativní výkon doznal jisté změny a po letech se Evropská centrální banka odhodlala nepatrně zvýšit svoji úrokovou sazbu.

Ve vztahu k možnému rozšíření, resp. navázání nadstandardních vztahů vůči EU zaznamenaly záporné body dva „téměř-členové“ Rumunsko a Bulharsko až do té míry, že je zpochybňován první lednový den roku 2007 jako jejich první den v Unii; naopak zvýšení naděje přinesl tento měsíc například pro Bosnu a Hercegovinu (jako potenciálního člena v dlouhodobém horizontu) či Ukrajinu (jako spíše teritorium s velmi mlhavými reálnými předpoklady do Unie vstoupit).

Příjemný předvánoční čas i při úvahách nad problémy EU Vám přeje

Petr Zahradník

Eurokop.cz
Eurofon 800 200 200
Eurocentrum Praha

Za podpory Odboru
pro informování o evropských
záležitostech Úřadu vlády ČR

Druhá zpráva o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny ukázala, že z tohoto hlediska patří Slovensko mezi nejpřípravenější státy. Euro by slovenskou korunu mělo nahradit v roce 2009. Rázný krok k tomu naši východní sousedé udělali v listopadu, když uvedli korunu do systému směnných kurzů ERM II, jakéhosi předpokojce na euro. Česká republika o podobném kroku uvažuje až v druhé polovině roku 2007 a do EMU chce vstoupit v roce 2010.

EKONOMIKA A EURO

V praktických přípravách na euro ČR zaostává

Evropská komise vyzvala členské státy, aby **zvýšily úsilí k zavedení euro**. Podle Druhé zprávy o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny, kterou Komise přijala začátkem listopadu, pouze čtyři z deseti zemí (Estonsko, Litva, Slovinsko, Slovensko) přistoupivších do EU v květnu 2004 přijaly komplexní plány na přechod na společnou evropskou měnu euro. Tyto plány se týkají **technických otázek přechodu na euro**: zda bude výměna měny probíhat v jeden den (tzv. scénář velkého třesku) či s přechodným obdobím, problematika ochrany spotřebitelů (např. cenovky v obou měnách po přechodné období), výběr grafických návrhů národních stran euro mincí, včasná dodávka nezbytného množství euro bankovek a mincí, apod. Zpráva se nezabývá hodnocením ekonomické připravenosti na vstup do eurozóny a plněním tzv. **Maastrichtských kritérií** – to má ve svém popisu **Konvergenční report**.

V otázce technické připravenosti nejdále postoupilo **Slovensko**, které již splnilo 22 úkolů z celkových 38. Slovinci se mohou pochlubit například schváleným národním plánem přechodu na euro, rozhodnutím o 14ti denním souběžném oběhu eura a slovenských korun, koncepcí zavážení nových bankovek a mincí do bank a obchodů i přípravou přechodu rozpočtových a účetních systémů na novou měnu euro.

Česká republika je vedle Polska na opačném konci pomyslného žebříčku, když **splnila pouze jeden úkol** – stanovila datum přijetí eura. To by se však mělo v nejbližší době změnit, když nedávno ustanovila funkci národního koordinátora pro zavedení eura v ČR, kterým je náměstek ministra financí Tomáš Prouza. Ten se například přiklání k metodě „velkého třesku“, kdy by jeden den (nejspíše 31.12.2009) platila ještě koruna a den následující (**tedy 1.1.2010**) již pouze euro, bez jakéhokoliv přechodného období, kdy by byly v platnosti obě měny. Prouza dále počítá s povinností maloobchodníků uvádět několik měsíců před i po nahrazení koruny eurem ceny v obou měnových jednotkách za účelem ochrany spotřebitelů před zneužitím konverze k neúměrnému zdražení.

Náměstek Prouza rovněž přislíbil vypracování podrobného plánu na přijetí eura v ČR do konce roku 2006. V prvních krocích přípravy na euro dále vznikne **Národní koordinační skupina přechodu na euro**, ČR rozhodne o termínu vstupu do kurzového režimu **ERM II** (podle Prouzy pravděpodobně druhé pololetí 2007) a začne osvětová kampaň o výhodách přechodu na společnou evropskou měnu. Dalším z milníků bude příprava a schvalování potřebných legislativních změn. V předvečer vstupu do eurozóny pak vláda ve spolupráci s ČNB zabezpečí dostatečné množství eurových bankovek a mincí a musí dojít k přeprogramování bankomatů a platebních terminálů.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1371>

Analytici: Česko zavede euro v roce 2010

Průzkum agentury Reuters odhalil, že většina analytiků počítá se **zavedením eura v České republice v roce 2010**. Specialisté na nové trhy očekávají, že nejdříve – již v roce 2007 – začnou platit eurem **Litevci, Estonci a Slovinci**. O rok později do eurozóny vstoupí **Lotyšsko, Kypr a Malta**. V roce 2009 nahradí euro **slovenskou** korunu a s ročním zpožděním i českou měnu. Neudržitelný stav veřejných financí v **Maďarsku** a nová reformám nenakloněná vláda v **Polsku** přiměly analytiku k přehodnocení odhadu vstupu těchto dvou zemí do EMU na rok 2012.

Odhad vstupu zemí do eurozóny

	Reuters Poll – medián odhadů	Národní strategie země
Estonsko	2007	2007
Litva	2007	2007
Slovinsko	2007	2007
Kypr	2008	2008
Lotyšsko	2008	2008
Malta	2008	2008
Slovensko	2009	2009
ČR	2010	2010
Maďarsko	2012	2010
Polsko	2012	-

Pozn.: Polská vláda očekávané datum vstupu nestanovila

V České republice datum vstupu do eurozóny stanoví vláda na základě konzultace s ČNB. Vstup Česka do eurozóny navíc musí **schválit Rada EU**.

Celkově jsme přesvědčeni, že vstup České republiky do eurozóny je **rozhodně prospěšným projektem**, který v dlouhodobějším horizontu povede k růstu prosperity České republiky a dohánění ekonomické vyspělosti EU-15. Rozhodnutí se však **nesmí uspěchat**, aby případné náklady vstupu plynoucí ze ztráty autonomie v řízení měnové politiky v prvních letech reformy zejména v oblastech veřejných financí a trhu práce a zároveň co možná nejvíce sladit ekonomický cyklus, úroveň ekonomiky i její strukturu se zeměmi EMU.

Naši kolegové z odboru Ekonomických a strategických analýz se domnívají, že v ČR **začneme platit eurem až někdy v letech 2012 - 2013**. Stejný termín přijetí eura očekávají v Maďarsku, v Polsku by se mělo začít eurem platit o rok dříve a na Slovensku v souladu s ostatními analytiky v roce 2009.

Slovensko překvapilo vstupem do ERM II

Slovensko se stalo sedmým nově přistoupivším státem Evropské unie, který svázal svou měnu v **systému devizových kurzů ERM II**. Tímto měnovým systémem si musí po minimální dvouleté období projít každá země, která chce přijmout euro.

Naši východní sousedé chtějí **přijmout euro v roce 2009**, proto se očekával vstup slovenské koruny do systému ERM II až

v první polovině roku 2006. Pokud se nesetkáme s nečekaným překvapením, koruna bude v kurzovém mechanismu svázána po více než tříleté období.

Měnový mechanismus ERM II je charakterizován stanovením centrální parity dané měny vůči euru a symetrickým pásmem **povolené oscilace měny +/- 15 %**. Pokud se měna přiblíží k hranici daného pásma, centrální banka daného státu i ECB jsou povinny intervenovat na devizových trzích. Maastrichtské kritérium stability devizového kurzu je však přísnější a kromě minimálně dvouletého pobytu měny v systému ERM II požaduje i **pohyb kurzu „bez výrazných napětí“**, což je interpretováno jako zabránění oslabení měny o více než 2,25 % vůči paritě.

Centrální parita byla slovenskými i evropskými orgány stanovena na **38,4550 SKK/EUR** a povolené 15ti procentní pásmo oscilace pak na 32,6868 až 44,2233 SKK/EUR.

Slovensko tak následovalo měny šesti států, které do ERM II vstoupily již dříve (viz tabulka). Česká republika uvažuje o vstupu do eurozóny s ročním zpožděním a v měnovém systému ERM II chce strávit co nejméně času, aby tak zabránila útokům spekulantů na svou měnu. Náměstek ministra financí Tomáš Prouza se proto nechal slyšet, že **korunu k euru upevníme až ve druhé polovině roku 2007**.

http://www.ecb.int/press/pr/date/2005/html/pr051125_2.en.htm

Měny v systému směnných kurzů ERM II

Stát a měna		1 EUR =
Dánsko - dánská koruna (DKK)	Horní kurz	7,62824
	Centrální parita	7,46038
	Spodní kurz	7,29252
Estonsko - estonská koruna (EEK)	Horní kurz	17,9936
	Centrální parita	15,6466
	Spodní kurz	13,2996
Kypr - kyperská libra (CYP)	Horní kurz	0,673065
	Centrální parita	0,585274
	Spodní kurz	0,497483
Lotyšsko - lotyšský lat (LVL)	Horní kurz	0,808225
	Centrální parita	0,702804
	Spodní kurz	0,597383
Litva - litevský litas (LTL)	Horní kurz	3,97072
	Centrální parita	3,45280
	Spodní kurz	2,93488
Malta - maltská lira (MTL)	Horní kurz	0,493695
	Centrální parita	0,429300
	Spodní kurz	0,364905
Slovinsko - slovinský tolar (SIT)	Horní kurz	275,586
	Centrální parita	239,640
	Spodní kurz	203,694
Slovensko - slovenská koruna (SKK)	Horní kurz	44,2233
	Centrální parita	38,4550
	Spodní kurz	32,6868

Zdroj: Národní banka Slovenska

ZDANĚNÍ A CELNÍ UNIE

McCreevy je proti harmonizaci základů daní

Minulý měsíc evropský komisař László Kovács oznámil **plán na harmonizaci daňových základů daně z příjmů podniků** po celé EU s účinností od roku 2008. Ačkoliv návrh neuvazuje o vytvoření jednotné sazby daně, snesla se na něj **kritika ze strany komisaře pro vnitřní trh Charlie McCreevyho**.

Plán na společný daňový základ Ir McCreevy označil za snahu o „**sjednocování daní zadními dveřmi**“ a dodal, že v komisi není se svými názory osamocený, uvádí ČTK.

Obavy komisaře McCreevyho nesdílíme. Souhlasíme s ním, že daňová konkurence v otázce přímého zdanění je Evropské unii prospěšná a měla by být zachována. Návrh komisaře Kováče však tuto konkurenci neomezuje, ba naopak. Prostřednictvím harmonizace daňových základů dojde k **posílení transparentnosti a přehlednosti daňových systémů**, což daňovou konkurenci může naopak posílit. Investoři budou jasně a nezkrasleně vidět, kde jsou korporátní daně nejnižší. Návrh počítá po slovenském vzoru i s odbouráním velkého množství výjimek či speciálních režimů, což je rovněž pozitivním krokem.

Podle odhadů komisaře Kováče s návrhem souhlasí 20 členských států. Pro daňové záležitosti je však podle primárního práva EU zapotřebí jednomyslný souhlas všech členských států. **Každý stát má tudíž právo veta**. V jaké podobě a zda vůbec bude konkrétní návrh, který má být předložen v druhé polovině příštího roku, přijat, je tudíž velice nejisté.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/05/679>

PODNIKÁNÍ

Nová evropská politika podpory malých a středních podniků

Malé a střední podniky (MSP) reprezentují 99 % všech podniků v Evropské unii, zaměstnávají více než 75 milionů obyvatel a představují hlavní zdroj tvorby pracovních míst, podnikatelských dovedností či inovací.

Evropská legislativa je však dosud **nedostatečně citlivá** k potřebám malých a středních podniků, v řadě oblastí existují významné **administrativní překážky** bránící plnému rozvoji jejich potenciálu. Proto Evropská komise přichází s novou pragmatičtější a komplexní politikou podpory malých a středních podniků. Princip „**nejprve myslet na menší**“ by se měl stát základním principem při navrhování a schvalování jakékoliv evropské legislativy či souhrnné politiky.

Nová politika podpory MSP vychází z aktivit v těchto 5 oblastech:

1. **podpora podnikavosti a znalostí** – cílem je podnítit členské státy k přehodnocení politik vzdělávání a výcviku,
2. **zlepšení přístupu MSP na trhy**, zejména v oblasti veřejných zakázek a standardizace,

Evropský parlament se shodl na kompromisním řešení a v prvním čtení schválil kontroverzní nařízení REACH, které upravuje registraci, vyhodnocování a povolování chemických látek, které jsou dováženy či vyráběny v EU. Míč je teď na straně členských států, které tuto legislativu budou projednávat na prosincové Radě EU ke konkurenceschopnosti. Evropští spotřebitelé se mohou těšit na levnější cukr, když byla konečně schválena reforma cukerného režimu v EU.

3. **zjednodušení legislativy týkající se MSP** – delší přechodná období, redukované poplatky, snížení množství předkládaných dokumentů při účasti v programech a v některých případech výjimky z pravidel EU,
4. zvyšování růstového potenciálu MSP **podporou jejich účasti v 7. rámcovém programu** pro vědu a rozvoj a pomoc v oblasti práva duševního vlastnictví,
5. **zesílení dialogu a konzultací** – vytvoření panelu MSP prostřednictvím sítě Euro Info Center jako zdroje pro tvorbu evropských politik.

Definice malých a středních podniků (SME)

Kategorie	Počet zaměstnanců	Roční obrat	Bilanční suma nebo
Střední	< 250	50 mil. €	43 mil. €
Malý	< 50	10 mil. €	10 mil. €
Mikro	< 10	2 mil. €	2 mil. €

Zdroj: Doporučení 2003/361/ES

Pozitivním příkladem uplatnění nových principů je podle eurokomisaře Verheugena připravovaná směrnice o testování a povolování chemikálií REACH (viz článek níže), která klade **menší nároky právě na malé výrobce**.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1404>

Evropský parlament podpořil REACH

Velká většina europoslanců (407 pro, 155 proti a 41 z nich se zdrželo) **schválila v prvním čtení** údajně nejrozsáhlejší evropský legislativní akt – **REACH**. Navrhované nařízení spočívá v **registraci, vyhodnocování a povolování chemikálií** (REACH = Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals).

Nařízení REACH bylo předloženo Evropskou komisí již v říjnu 2003 s cílem **vyhodnocovat a povolovat více než 30 tisíc chemických látek**, o kterých chybějí potřebné informace, z přibližně 100 tisíc, které jsou v současnosti v Evropě. Nejdiskutovanějším bodem se ukázalo být nalezení férové **rovnováhy mezi povinnostmi chemického průmyslu a potřebou chránit lidské zdraví a životní prostředí**. Nakonec se evropští poslanci shodli na kompromisním návrhu, který do jisté míry zohledňuje obavy z velké zátěže průmyslu.

Chemikálie jsou používány téměř ve všech druzích spotřebních i průmyslových výrobců včetně plastů, kuchyňského nádobí, průmyslových hnojiv a textilu. Velká část z nich je již nyní regulována speciálními zákony a některé byly zakázány ze zdravotních a bezpečnostních důvodů. Bohužel však existuje všeobecná neznalost chemických látek, které byly uvedeny **na trh před rokem 1981**, kdy byla zavedena povinnost notifikace podle směrnice 548/1967/ES. Před tímto datem nebyla požadována jejich formální autorizace či testování. REACH nyní navrhuje **během 11 let otestovat a vyhodnotit všechny chemické látky**, které se v EU vyrábí nebo jsou tam dováženy. V případě, že se tak nestane, **látky budou zakázány**.

Hlavní body schválené verze REACH Evropským parlamentem:

1. Registrace chemikálií:

- Při registraci chemických látek bude důkazní břemeno o nebezpečích a rizicích chemikálií ležet na podnicích (výrobci či dovozci), které je předkládají k registraci.
- Každý, kdo vyrábí či dováží jednu z prověřovaných 30 tisíc chemických látek v množství větším než 1 tunu za rok, musí získat její registraci.
- Registrace chemikálií vyráběných a dovážených v množství 1-10 tun/rok bude podléhat jednoduššímu režimu.
- Úlevy pro látky do 10 tun se budou vztahovat pouze na existující chemikálie. U těch, které jsou nově uváděny na trh, bude třeba poskytovat veškeré údaje. Totéž platí pro látky, o kterých se ví, že mohou být nebezpečné pro lidské zdraví a pro životní prostředí.
- V odůvodněných případech lze upustit od některých drahých testů látek vyráběných nebo dovážených v množství od 10 do 100 tun. Kritéria budou vypracována do 1,5 roku od zahájení platnosti nařízení.
- Zavádí se zásada „jedna látka – jedna registrace“, která má ušetřit duplicitní a nákladné registrace stejných chemických látek na více místech v EU. Podniky mohou v odůvodněných případech tuto zásadu neuplatnit, například když nechtějí ostatním sdělovat složení svých produktů nebo výrobní postupy.

2. **Substituční princip** - zavádí se systém vyhodnocování dostupných náhražek chemických látek, které mají být zakázány. Platí princip „co má méně škodlivou náhradu, nesmí být povoleno“. U ostatních nebezpečných látek bude stanovena pětiletá lhůta pro jejich vystřídaní.

3. Látky obsažené v předmětech budou rovněž podléhat registraci, pokud mají být z **předmětů uvolňovány**. V ostatních případech je třeba notifikovat přítomnost nebezpečných látek.

4. Bude posílena úloha **Evropské chemické agentury** sídlící v Helsinkách při vyhodnocování chemikálií, přičemž se má maximálně opírat o expertizu členských států.

5. **Testovací metody**, které vyžadují použití laboratorních zvířat, mají být zdokonalovány a má se omezit duplikace testů.

Aby nařízení REACH vstoupilo v platnost, musí ho schválit členské státy. Ty se k jeho projednávání dostanou **13. prosince na Radě EU ke konkurenceschopnosti**. Další postup bude záležet na tom, zda ministři schválí parlamentní verzi nebo přijdou s vlastními připomínkami. Již teď vyjádřili někteří zástupci členských států nesouhlas s přísnou verzí substitučního principu, který nařizuje zákaz všech nebezpečných látek, které mají méně závadný substitut.

http://www.europarl.eu.int/news/expert/background_page/008-2298-321-11-46-901-20051114BKG02297-17-11-2005-2005-false/default_p001c006_en.htm

ZEMĚDĚLSTVÍ

Reforma zlevní cukr v EU

Ministři zemědělství členských států se dohodli na kontroverzní reformě cukerného režimu v EU. Podstatou reformy je **snížení garantovaných cen cukru o 36 % během následujících čtyř let**. Jedná se o jemnější verzi reformy, než připravila Evropská komise. Ta totiž počítala se snížením cen o 39 %.

Systém, který se za přibližně 40 let z velké části nezměnil, bude v souladu s ostatními odvětvími reformované společné zemědělské politiky. Během období 4 let se zaručená cena za bílý cukr sníží celkově o 36 % **ze současných 632 euro za tunu na výsledných 400 euro. Poklesne rovněž cena cukrové řepy** (o dvě pětiny), za což obdrží zemědělci **vyrovnávací platbu v průměru ve výši 64,2 %** prostřednictvím oddělené platby. Ta bude vázána na dodržování norem z oblasti životního prostředí a obhospodařování půdy a bude zařazena do jednotné platby pro zemědělský podnik.

Země, které se vzdají více než poloviny své výrobní kvóty, budou mít po dočasné pětileté období nárok na **dobrovolný restrukturalizační režim**, který bude poskytovat pobídky méně konkurenceschopným výrobcům k odchodu z odvětví.

Reforma cukerného pořádku v EU je krok správným směrem a je **v souladu s reformou ostatních společných organizací trhu**, která proběhla v roce 2003. Reforma pomůže **snížit předimenzovanou a neefektivní evropskou výrobu cukru** a aspoň částečně narovnat podmínky na současném absolutně deformovaném trhu. Ceny cukru jsou v Unii totiž momentálně více než třikrát vyšší než ceny světové. Změna cukerného režimu umožní vyrábět cukr jen tam, kde je to z ekonomického hlediska výhodné. Česká republika by přitom neměla být výrazně zasažena. Konečnými **vítězi budou spotřebitelé**, kteří se mohou těšit na levnější cukr či cukrářské výrobky, a rovněž daňoví poplatníci, kteří neefektivní zastaralý systém živí.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1473>

ROZŠÍŘENÍ

Komise přijala novou strategii rozšiřování

Pečlivě řízený proces rozšiřování je definován jako nový cíl Evropské komise v této oblasti. Strategický dokument přijatý 9. listopadu uvádí, že tempo rozšiřování musí brát v úvahu **absorpční kapacitu EU** a v dalších letech dodržovat tři fundamentální principy:

- **Konsolidace** – Evropská unie zkonsoliduje agendu rozšiřování EU za účelem ujištění se, že postupuje s obezřetností při přibírání nových závazků a zároveň dodržuje stávající závazky.
- **Podmíněnost** – dodržování férové a přísné podmíněnosti znamená, že aspirantské i kandidátské státy mohou postoupit k eventuelnímu členství v EU pouze tehdy, až splní všechny podmínky vstupu.
- **Komunikace** – EU chce zlepšit komunikaci se svými občany týkající se procesu rozšiřování, které je definováno jako jeden z evropských nejmocnějších a nejúspěšnějších politických nástrojů.

V současné době jsou kandidáty vstupu do EU pouze Chorvatsko a Turecko, s nimiž byly koncem října formálně zahájeny přístupové rozhovory.

Státy západního Balkánu jsou považovány za potenciální kandidátské země:

- **Makedonie (FYROM)** – je patrně nejdále v procesu budoucího členství v EU. Od března 2001 má uzavřenu Stabilizační a asociační dohodu s EU. Dne 22. března 2004 požádala o členství v EU. Představitel Makedonie by do EU rádi vstoupili v roce 2012.
- **Srbsko a Černá Hora** – EU formálně odstartovala rozhovory o uzavření Stabilizační a asociační dohody dne 7. listopadu 2005, které budou trvat pravděpodobně jeden rok. Bělehrad by se rád k EU připojil v roce 2012.
- **Bosna a Hercegovina** – Rada EU k vnějším vztahům dne 21. listopadu 2005 dala zelenou Bosně a Hercegovině, když pověřila Evropskou komisi k zahájení rozhovorů o uzavření Stabilizační a asociační dohody.
- **Albánie** – rozhovory o uzavření Stabilizační a asociační dohody byly otevřeny 31. ledna 2003.

Domníváme se, že EU si otevřením vstupních rozhovorů s Tureckem vzala velké sousto, které ji v otázce budoucího rozšiřování EU zaměstná na několik let dopředu. Také proto nepředpokládáme, že by žádná ze zemí západního Balkánu (kromě Chorvatska) mohla vstoupit do EU během následujících deseti let. Důvodem je i to, že EU na další rozšiřování není ani institucionálně připravena. To neplatí o rozšíření o Rumunsko a Bulharsko, jež předjímá Dohoda z Nice.

<http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/05/412>

Kalendárium

Zpráva Eurostatu odhalila pro nás nepříznivý fakt, že pouze třetina občanů České republiky v roce 2004 používala internet. Průměr EU je těsně pod polovinou a v nejlepším Švédsku dokonce používá internet 82 % celé populace! Pozornosti zájemců o problematiku evropských fondů by neměl ujít report Evropské unie o využití Kohezního fondu v roce 2004. Do boje proti negativním důsledkům vysokých cen energií se zapojil i Evropský parlament, jehož Průmyslový výbor chce prosadit vyšší cíle energetických úspor.

2. LISTOPADU

Evropská unie podala novou nabídku v rámci vyjednávání světového obchodu: http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/newround/doha_da/pr281005_en.htm

Nová publikace o struktuře daňových systémů v Evropské unii: http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_structures/index_en.htm

3. LISTOPADU

Evropská komise zveřejňuje kombinovanou nomenklaturu zboží pro účely cel na rok 2006: http://www.europa.eu.int/comm/taxation_customs/customs/customs_duties/tariff_aspects/combined_nomenclature/index_en.htm

Zprostředkovatelské banky a finanční instituce globálních úvěrů EIB: <http://eib.eu.int/news/news.asp?news=33>

4. LISTOPADU

Přehled socio-environmentálního dopadu evropského výzkumu: http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_10_31_en.html

7. LISTOPADU

Zápis ze 6. zasedání Rady vzájemné spolupráce EU-Jižní Afrika: http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/86848.pdf

Rozhovory EU s Čínou se zaměřují na liberalizaci světového obchodu, přístupu na trhy a ochranu práv duševního vlastnictví: http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/countries/china/pr041105_en.htm

EIF – program Jeremie podpoří přístup k financím pro malé a střední podniky a rozvoj mikroúvěrů: <http://www.eif.org/news/press/press.asp?press=108>

8. LISTOPADU

Čerpání rozpočtu EU v letošním roce: http://www.europa.eu.int/comm/budget/execution/utilisation/index_en.htm

Evropská agentura životního prostředí – environmentální právo musí být vynucováno k ochraně Středomoří: http://org.eea.eu.int/documents/newsreleases/med_2005-en

9. LISTOPADU

Oznámení o eurolicenci v provozování železniční dopravy: http://www.europa.eu.int/comm/transport/rail/whatsnew/index_en_2005.htm

Aktuální zpráva o dalším rozšiřování EU: http://www.europa.eu.int/comm/enlargement/report_2005/index.htm

10. LISTOPADU

Report DG Ecfm „Dotace na bydlení v Maďarsku – kletba nebo požehnání?": http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/publications/country_focus/2005/countryfocus18_en.htm

Ptačí chřipka – ohniska nákazy v třetích zemích:

http://www.europa.eu.int/comm/food/animal/diseases/controlmeasures/avian/index_en.htm#chronology

Report Evropské agentury životního prostředí – prioritní témata životního prostředí ve Středomoří:

<http://reports.eea.eu.int/mediterranean2005/en>

11. LISTOPADU

Evropský hospodářský a sociální výbor – závěry z fóra zainteresovaných stran o „přemostění mezery“ v komunikaci s evropskými občany: http://www.esc.eu.int/press/cp/docs/2005/cp_eesc_125_2005_en.doc

Nový albánský kabinet přislíbil větší podporu vzdělávání a profesního výcviku: <http://www.etf.eu.int/>

Eurostat: 85 % studentů v EU používá internet:

http://epp.eurostat.cec.eu.int/pls/portal/docs/PAGE/PGP_PRD_CAT_PREREL/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005/PGE_CAT_PREREL_YEAR_2005_MONTH_11/4-10112005-EN-AP.PDF

Použití internetu v roce 2004

	CELKEM	studenti	zaměstnaní	důchodci
Švédsko	82%	96%	86%	45%
Dánsko	76%	96%	83%	34%
Finsko	70%	97%	82%	20%
Nizozemí	69%	90%	82%	54%
Lucembursko	65%	94%	76%	32%
UK	63%	94%	74%	24%
Německo	61%	94%	74%	23%
Rakousko	52%	93%	63%	15%
Estonsko	50%	92%	59%	7%
EU-25	47%	85%	60%	13%
Slovensko	46%	83%	53%	6%
Španělsko	40%	90%	52%	6%
Slovinsko	37%	86%	48%	4%
Irsko	34%	57%	42%	11%
Lotyšsko	33%	79%	41%	2%
ČR	32%	81%	39%	3%
Kypr	32%	81%	35%	7%
Itálie	31%	74%	42%	6%
Litva	29%	87%	33%	1%
Polsko	29%	81%	36%	6%
Portugalsko	29%	91%	37%	3%
Maďarsko	28%	87%	33%	3%
Řecko	20%	55%	28%	1%

Zdroj: Eurostat, pozn.: data za Belgii, Francii a Maltu nejsou k dispozici

14. LISTOPADU

Turecko se bude účastnit komunitárního programu Kultura 2000: http://www.europa.eu.int/comm/culture/eac/sources/info/official_doc/protocoles_en.html

Veřejná konzultace o poštovních službách v EU:

http://www.europa.eu.int/comm/internal_market/post/consultations_en.htm

15. LISTOPADU

Závěrečný účet společného rozpočtu Evropských společenství za rok 2004: http://www.europa.eu.int/comm/budget/infos/publications_en.htm

Výroční zpráva Evropského účetního dvoru za rok 2004 byla zveřejněna: http://www.eca.eu.int/audit_reports/annual_reports/annual_reports_index_en.htm

EU otevře rozhovory o zemědělských obchodních vztazích se zeměmi Středomoří:

http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/regions/euomed/pr151105_en.htm

16. LISTOPADU

Report Evropské komise o Fondu soudržnosti v roce 2004: http://www.europa.eu.int/comm/regional_policy/sources/docoffic/official/repor_en.htm

Podzimní aktualizace makroekonomické databáze AMECO: http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/annual_macro_economic_database/ameco_en.htm

17. LISTOPADU

Návrh Evropské komise na orientační ceny ryb a rybích produktů v roce 2006: http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/news_corner/press/inf05_66_en.htm

Podzimní aktualizace cyklické úpravy státních rozpočtů v členských státech: http://www.europa.eu.int/comm/economy_finance/indicators/general_government_data/cyclical_adjustment_budget_en.htm

18. LISTOPADU

Nejčastěji kladené otázky v Generálním ředitelství Evropské komise pro výzkum: http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_11_17_en.html

Zahájení provozu webového portálu Evropské železniční agentury: <http://www.era.eu.int/>

21. LISTOPADU

Komise zahájila představování Plánu D v České republice: http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=86

Nová zpráva o obchodních a rozvojových aspektech Dohod o hospodářské spolupráci se zeměmi z oblasti Afriky, Karibiku a Tichomoří: http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/bilateral/regions/acp/index_en.htm

Barcelonský proces (partnerství se státy Středomoří) po deseti letech fungování: http://www.europarl.eu.int/news/public/story_page/030-2715-331-11-47-903-20051122STO02714-2005-27-11-2005/default_en.htm

22. LISTOPADU

Dopravní výbor Evropského parlamentu dává zelenou programu Marco Polo II: http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/062-2701-326-11-47-910-20051121IPR02654-22-11-2005-2005--false/default_en.htm

Průběžně aktualizované výsledky projektů vzdělávacího programu Leonardo da Vinci: http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2/products/recherche_prod_en2000_all.cfm

23. LISTOPADU

Europoslanci požadují vyšší cíle energetické efektivity: http://www.europarl.eu.int/news/expert/infopress_page/051-2702-327-11-47-909-20051121IPR02656-23-11-2005-2005--false/default_en.htm

Zelená kniha o evropském programu ochrany kritických míst v infrastruktuře:

http://www.europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/criminal/terrorism/doc_criminal_terrorism_en.htm#com_2005_576

24. LISTOPADU

Byla zveřejněna třetí výzva v rámci programu Marco Polo: http://www.europa.eu.int/comm/transport/marcopolo/guide/proposers/call_2005_en.htm

Kapesní mapa krajiny evropského výzkumu:

http://www.europa.eu.int/comm/research/headlines/news/article_05_11_23_en.html

25. LISTOPADU

Summit EU a středomořských států se shoduje na pětiletém pracovním programu: http://www.europa.eu.int/comm/external_relations/euomed/summit1105/index.htm

28. LISTOPADU

Zpráva Komise – 83 % evropských společností s politikou „různosti na pracovišti“ vidí podnikatelské přínosy:

http://www.europa.eu.int/comm/employment_social/emplweb/news/news_en.cfm?id=93

29. LISTOPADU

Vývoj čínských dovozů textilu do EU v letech 2004 až 2005: http://www.europa.eu.int/comm/trade/issues/sectoral/industry/textile/pr281105_en.htm

30. LISTOPADU

První neformální setkání EU a USA:

http://ue.eu.int/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/87214.pdf

Roční návrh pro kvóty rybolovu a další opatření pro rok 2006: http://www.europa.eu.int/comm/fisheries/news_corner/press/inf05_73_en.htm

Ekonomika Evropské unie zrychlí z dosud pouze hlemýždího tempa a počty nezaměstnaných se sníží. Experti Evropské komise přišli v rámci pravidelné půlroční ekonomické prognózy s optimistickými předpověďmi: po letošním růstu hrubého domácího produktu (HDP) celé „pětadvacítky“ o 1,5% budeme svědky akcelerace na 2,1% v příštím roce, resp. na 2,4 % v roce 2007. Celá zpráva je k dispozici na <http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/05/1436>

PROGNÓZA KOMISE: HOSPODÁŘSKÝ RŮST EU ZRYCHLÍ

Hlavním motorem růstu evropské ekonomiky bude **domácí poptávka, zejména soukromé investice**. Ty budou podpořeny příznivým makroekonomickým mixem, umírněnými finančními podmínkami, rozšířením ziskových marží, slabším nominálním efektivním kurzem eura a stále robustní globální poptávkou.

Očekává se, že díky ekonomickému oživení Unie během tří let vytvoří **šest milionů nových pracovních míst**, což umožní snížení míry nezaměstnanosti z maxima 9 % dosaženého na konci roku 2004 na 8,7 % v roce 2005 a 8,1 % v roce 2007. Pokles míry nezaměstnanosti posílí důvěru spotřebitelů utrácet, což podpoří růst soukromé spotřeby.

Inflace v EU se v důsledku vývoje cen ropy v tomto roce **mírně zvýší na 2,3 %**. V roce 2007 bude její hodnota opět 1,9 %. Důležitý je však vývoj tzv. jádrové inflace (očištěné o vliv externích měnovou politikou neovlivnitelných faktorů typu cen energií a nezpracovaných potravin), která zůstává nízká a zatím nevykazuje žádné sekundární efekty vyplývající ze zvýšení cen ropy.

Zpomalení ekonomické aktivity na začátku letošního roku si však vybírá svou daň v oblasti veřejných financí. Podzimní odhad Evropské komise počítá s tím, že se letos **schodek veřejných rozpočtů zvýší o dvě desetiny procentního bodu** na 2,9 % HDP v EMU, resp. na 2,7 % v EU-25 před tím, než se v letech 2006 a 2007 jen okrajově zlepší.

Jako potenciální riziko dosažení predikovaných veličin Evropská komise vidí v důsledku vysoké **korelace globálních ekonomických nerovnováh** možnost poklesu americké spotřeby a rovněž nemůže být vyloučen ani další růst světových cen ropy. Příležitostí je naopak teze, že by země produkující ropu utratily větší než očekávaný podíl svých dodatečných příjmů z prodeje černého zlata, mimojiné i za výrobky „made in EU“.

Co se týče ČR, příslušná kapitola v ekonomickém výhledu Komise je výstižně nazvána „**silný růst živěný pevným vývozem**“. Hospodářský růst si i v budoucích letech zachová slušnou – byť zpomalující – dynamiku. Po letošním růstu HDP o 4,8 % nás čeká zvolnění tempa až na 4,3 % v roce 2007.

Ačkoliv čisté exporty budou dále důležitou hnací silou českého hospodářství, postupně se přidá i druhý motor v podobě **domácí poptávky**, zejména z privátního sektoru. Ta bude stimulována zlepšující se situací na pracovním trhu a investicemi díky vyššímu využívání strukturálních fondů a příznivým finančním podmínkám. Zrychlení veřejné spotřeby bude pouze mírné.

Růst tuzemské ekonomiky bude dále pozitivně působit na zaměstnanost. **Míra nezaměstnanosti** podle unijní metodiky by se měla v ČR **snížit** z letošních 7,9 % na 7,5 % v příštím roce a 7,4 % o rok později.

Inflace i přes krátkodobé zvýšení v období od konce letošního roku do prvního pololetí 2006 **nebude závažným problémem** a na přijatelných hodnotách ji bude držet aprecijující koruna,

silná konkurence na trzích a klesající ceny potravin. Po letošních 1,7 % Komise očekává vzestup na 2,9 % v příštím roce, po němž bude následovat pozvolný pokles k 2,6 %.

Deficit veřejných rozpočtů České republiky ani v období 2005-2007 **nesplní maastrichtské rozpočtové tříprocentní kritérium**. Letos se očekává deficit veřejných rozpočtů ve výši 3,2 % HDP a v příštím roce jeho růst na 3,7 % HDP. Prognóza vychází z předpokladu, že ministerstva letos utratí všechno z necelých 30 miliard, které si převedly z loňského roku, a zároveň do příštího roku převedou zhruba 43 miliard Kč z letoška.

Stručná charakteristika ekonomického výhledu v ostatních zemích EU-25:

- **Belgie:** pomalé ekonomické oživení,
- **Dánsko:** ekonomika ve výborné kondici,
- **Německo:** domácí poptávka se zvedá pouze umírněně,
- **Estonsko:** zvyšující se ekonomická aktivita s očekávaným zlepšením vnější bilance,
- **Řecko:** ekonomický růst se vrací k potenciálním hodnotám,
- **Španělsko:** udržitelný růst doprovázený vnější nerovnováhou,
- **Francie:** mírnější vybalancovaný hospodářský růst,
- **Irsko:** růst pokračuje, tahounem domácí poptávka,
- **Itálie:** známky mírného oživení,
- **Kypr:** stabilní růst a fiskální konsolidace,
- **Lotyšsko:** pokračování silného růstu ekonomiky,
- **Litva:** zpomalení růstu, avšak stále dostatečné tempo,
- **Lucembursko:** zdravý růst zastíněný pár oblaky na obzoru,
- **Maďarsko:** opětovně nesplněný cíl veřejného rozpočtu,
- **Malta:** příliv kapitálu udržuje růst ekonomiky,
- **Nizozemí:** alespoň světlo na konci tunelu?
- **Rakousko:** čekání na privátní spotřebu po daňových škrtech,
- **Polsko:** postupné oživení na obzoru, chybí fiskální reformy,
- **Portugalsko:** makroekonomické nerovnováhy se prohloubí,
- **Slovinsko:** exporty táhnou celou ekonomiku,
- **Slovensko:** lokomotivou zůstává domácí poptávka,
- **Finsko:** ekonomika znovu ožívá po dočasné recesi,
- **Švédsko:** pokračující oživení hospodářství,
- **Velká Británie:** ekonomika chytá druhý dech.

Hlavní body podzimní ekonomické prognózy EK pro ČR

	2004	2005	2006	2007
Meziroční růst HDP	4,4%	4,8%	4,4%	4,3%
Míra nezaměstnanosti	8,3%	7,9%	7,5%	7,4%
Inflace	2,6%	1,7%	2,9%	2,6%
Veřejný rozpočet k HDP	-3,0%	-3,2%	-3,7%	-3,3%
Veřejný dluh k HDP	36,8%	36,2%	36,6%	36,9%

Zdroj: Evropská komise (EK)

Očekávané aktivity

Bezesporu nejdůležitější událostí měsíce prosince bude zasedání Evropské rady. Hlavním předmětem rokování by měla být budoucí finanční perspektiva na období 2007 až 2013. Detailní návrhy zveřejnění předsedající Velká Británie dne 7. prosince. Již teď prosakují neoficiální informace, že bohatými státy požadovaná úsporná verze rozpočtu bude dosažena na úkor strukturálních fondů, ze kterých se financují rozvojové potřeby chudších členských států, včetně České republiky.

1.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím
1.-2.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k justici a záležitostem vnitra
2.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k životnímu prostředí
5.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k dopravě, energetice a telekomunikacím
6.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k ekonomickým a finančním záležitostem (ECOFIN)
7.12.2005		- Předsedající Velká Británie představí svůj návrh finančního rámce EU na roky 2007-13
8.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k zaměstnanosti, sociální politice, zdraví a ochraně spotřebitelů
9.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU ke zdraví
12.-13.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k vnějším vztahům a všeobecným záležitostem
12.-15.12.2005	Štrasburk, Francie	- Plenární zasedání Evropského parlamentu
15.-16.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Evropské rady
19.-20.12.2005	Brusel, Belgie	- Zasedání Rady EU k zemědělství a rybolovu

Záležitosti ochrany spotřebitele v Evropské unii jsou pojímány velmi komplexně; ochrana spotřebitele a politika na ni zaměřená je ústřední komponentou strategie Evropské komise pro zlepšování kvality života všech občanů EU. Také proto jsme se rozhodli věnovat této na evropské úrovni významné (a u nás velice často ne příliš rozšířené) politice dostatečné místo v aktuálním hlavním tématu prosincového čísla Měsíčníku EU aktualit.

OCHRANA SPOTŘEBITELE V PODMÍNKÁCH EVROPSKÉ UNIE

Implementace politiky ochrany spotřebitele zahrnuje **tvorbu a vývoj legislativy** a dalších aktivit směřujících k **podpoře zájmů spotřebitelů, zajištění jejich zdraví a bezpečnosti na spotřebitelském trhu** v rámci Jednotného vnitřního trhu EU, zajištění skutečné **integrace spotřebitelských záležitostí do všech politik EU** a současně i **doplňovat spotřebitelskou politiku prováděnou a vykonávanou jednotlivými členskými státy**.

V rámci tohoto obecného kontextu Evropská komise **aktivně podporuje spotřebitelské organizace** a usiluje o posílení role reprezentantů spotřebitelů a spotřebitelských organizací při rozhodovacích procesech.

Na mezinárodní úrovni je snahou Evropské komise v politice ochrany spotřebitele **zajistit řádnou aplikaci stejně náročných úrovní ochrany spotřebitele a bezpečnosti spotřebitele v kandidátských a přístupujících zemích**, jako existuje v rámci EU. Evropská komise navíc podporuje spotřebitelskou politiku a náročné standardy bezpečnosti spotřebitelů na mezinárodních fórech a ve vztahu ke třetím zemím.

Máme-li se pokusit o uchopení politiky ochrany spotřebitele v rámci EU skutečně komplexně, je zřejmé zapotřebí uplatnit dva úhly pohledu na ni: **horizontální a věcný**. Díváme-li se na ni **horizontální optikou**, zřejmě nemůžeme opomenout zmínit přehled politiky ochrany spotřebitele v EU, zajištění bezpečnosti spotřebitelů v EU, ochranu zájmů spotřebitelů v EU, zesílení pravidel ochrany spotřebitele, nápravu a uplatňování spotřebitelských práv, společný přístup k zákazníkům, mezinárodní aspekt ochrany spotřebitele, spotřebitelské informace a vzdělávání a výčet grantů a podpůrných nástrojů v oblasti ochrany spotřebitele.

Když se naopak pokusíme nahlédnout na toto téma prostřednictvím výběru některých **věcných témat**, aktuálních zejména v tomto období, pozornost věnujeme především Programu ochrany zdraví a spotřebitelů 2007 – 2013, deseti základním principům ochrany spotřebitele v EU, síti evropských spotřebitelských center ECC-Net, nové strategii spotřebitelské politiky a finančnímu rámci a záležitostem věnovaným vztahu euro a spotřebitel.

HORIZONTÁLNÍ POHLED NA POLITIKU OCHRANY SPOTŘEBITELE

I.1 Přehled politiky ochrany spotřebitele v EU

Smysl politiky ochrany spotřebitele koresponduje s obecnými cíli EU prostřednictvím požadavku soustavně zlepšovat kvalitu života všech občanů EU. Tento cíl je pak obsažen v článcích 152, 153 a 95 zakládající Smlouvy o Evropském společenství.

Iniciativy a rozvoj spotřebitelské politiky v mnohém závisí na relevantních a spolehlivých informacích. Tvůrci hospodářské politiky potřebují pochopit, jaká oblast této politiky má být co nejvíce nápomocna spotřebitelům. Pro tento účel využívá činnost Evropské komise konzultací se zainteresovanými stakeholders.

S procesem rozšiřování EU se jeví jako velmi důležitá otázka zaměření Evropské komise na zajištění, aby kandidátské a přístupující země přijímaly stejně vysoké úrovně spotřebitelské ochrany a spotřebitelské bezpečnosti, které existují v běžné praxi nynějších zemí EU.

Rámec politiky ochrany spotřebitele v EU tvoří:

A. Strategie spotřebitelské politiky

Věcně zaměřena na tyto okruhy:

- ochrana potravin,
- veřejného zdraví,

- ochrana spotřebitele.

Bezpečnost potravin, veřejné zdraví a ochrana spotřebitele v užším slova smyslu představují oblasti pokrývané jedním Generálním ředitelstvím Evropské komise, jehož zodpovědnost je nyní v rukou kyperského **komisaře pro zdraví a ochranu spotřebitele Markose Kyprianoua**. Cílem tohoto exekutivního pracoviště je zvýšit prioritu spotřebitelské politiky a zajistit efektivnější a koordinovanější přístup vůči spotřebitelským zájmům.

Toto naznačené uspořádání přináší dohromady tři úzce svázané oblasti politik EU. Zaměřuje se přitom na fakt, aby zájmy spotřebitelů hrály jednu z ústředních rolí při rozvoji politik EU. Strategie pro každou ze tří naznačených oblastí byly rozvinuty na základě koordinovaného přístupu, ale jsou vyjádřeny v oddělených dokumentech. Toto oddělení odráží různost priorit, akcí a k nim se vztahujících časových rozměrů. Spotřebitelská politika EU byla vyjadřována v sérii tříletých akčních plánů. První spatřil světlo světa v roce 1990 a poslední akční plán vypršel na konci roku 2001.

Dne 7. května 2002 přijala Evropská komise novou strategii spotřebitelské politiky, jež specifikuje její celkový politický přístup v rámci pětiletého období od začátku roku 2002 do konce roku 2006.

Téma

Má tři klíčové cíle:

1) Vyšší společná úroveň ochrany spotřebitele:

Tento cíl představuje harmonizaci prostřednictvím nejvhodnějších prostředků (rámec směrnic, standardů, „best practices“); zahrnuje nejenom oblast bezpečnosti zboží a služeb, ale rovněž takové ekonomické a právní zájmy, které umožní zákazníkům nakupovat s důvěrou kdekoli v EU a jakýmkoliv možným způsobem.

Hlavní iniciativy řešené v rámci této oblasti jsou shrnuty v rámci Zelené knihy o ochraně spotřebitele a bezpečnosti služeb v EU.

2) Efektivní vymahatelnost pravidel ochrany spotřebitele:

Tento cíl vychází z přesvědčení, že není dobrého zákona bez toho, že by nebylo možné jej vymoci. V praxi by spotřebitelé měli být chráněni stejnou mírou ochrany v celé EU, což by se mělo dále udržovat i v podmínkách rozšiřující se EU.

Prioritními oblastmi zde jsou rozvoj rámce administrativní spolupráce mezi členskými státy a ochrannými mechanismy pro spotřebitele.

3) Vlastní proniknutí spotřebitelských organizací do politik EU:

Aby byly politiky ochrany spotřebitele efektivní, sami spotřebitelé musejí mít příležitost přispívat rozvoji těch politik, které je ovlivňují. Spotřebitelé a jejich reprezentanti by měli mít kapacitu a zdroje k podpoře jejich zájmů ve stejném duchu jako ostatní stakeholders.

Hlavní akce spočívají v přehledu mechanismů pro spotřebitelské organizace k aktivní účasti při vytváření politik EU a ve vytváření vzdělávacích projektů a projektů na rozšiřování kapacity jejich působení.

Tyto cíle jsou koncipovány k tomu, aby napomohly dosáhnout **integrace spotřebitelských zájmů do všech dalších politik EU**, maximalizovat prospěšnost Jednotného vnitřního trhu pro spotřebitele a připravit se na proces dalšího rozšiřování Unie.

Budou implementovány prostřednictvím akcí, které budou podléhat periodickému přehodnocování. Tyto cíle by měly zajistit soustavnou orientaci během období, kdy budou přijímány jednotlivé aktivity v oblasti sociálního a ekonomického vývoje.

Smyslem strategie je dosažení: vyšší společné úrovně ochrany spotřebitele; efektivní vymahatelnosti pravidel ochrany spotřebitele; vlastní proniknutí spotřebitelských organizací do politik EU.

Důležité právní normy v této věci zahrnují například: **rozhodnutí 20/2004/ES** Evropské parlamentu a Rady EU o rámci pro financování akcí na podporu spotřebitelské politiky na období 2004 – 2007: http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2004/l_005/l_00520040109en00010007.pdf

Další právní normy a dokumenty:

- Přehled programu akcí Strategie spotřebitelské politiky 2002 – 2006: http://europa.eu.int/comm/consumers/overview/cons_policy/review_rollingprog_2002-2006_en.htm
- Názor Evropského hospodářského a sociálního výboru z 26.2. 2003 ke sdělení Komise ke Strategii 2002 – 2006: http://europa.eu.int/comm/consumers/overview/cons_policy/ecosoc_276_2003_en.pdf
- Rozhodnutí Rady EU o Strategii 2002 – 2006: http://europa.eu.int/comm/consumers/overview/cons_policy/resolution_021202_en.pdf
- Text Strategie 2002 – 2006 ze 7.5.2002: http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2002/c_137/c_13720020608en00020023.pdf
- Reakce k diskusnímu dokumentu Myšlenky pro strategii spotřebitelské politiky: http://europa.eu.int/comm/consumers/overview/cons_policy/responses/index_en.htm
- Ochrana spotřebitele: minulost a budoucnost; dokument Evropské komise: <http://europa.eu.int/rapid/pressReleasesAction.do?reference=SPEECH/01/434&format=HTML&aged=1&language=EN&guiLanguage=fr>
- Akční plán spotřebitelské politiky 1999 – 2001: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/serv_gen/links/action_plan/ap01_en.pdf

B) Komunitární program pro ochranu zdraví a spotřebitelů na období 2007 – 2013

Dne 6. dubna 2005 přijala Evropská komise **Strategii ochrany zdraví a spotřebitele** a návrh pro rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady EU, jež vytváří Komunitární program pro ochranu zdraví a spotřebitelů na období od roku 2007 do roku 2013.

Zmíněné strategie a návrh programu dávají dohromady a dále rozšiřují stávající program EU zaměřený na oblast veřejného zdraví a stávající program podpory spotřebitelské politiky Evropské Unie.

Zdraví a spotřebitelské zájmy spočívají v centru každodenní pozornosti občanů EU. Nová strategie a navržený program zamýšlí povýšit význam těchto oblastí mezi prioritní aktivity EU a vytvořit sadu konkrétních akcí, které korespondují se spotřebitelskými a občanskými zájmy.

Při konsolidaci dvou programů do jednoho chce Evropská komise využít synergií mezi zdravotními a spotřebitelskými politikami. Aktivity v rámci článků 152 (veřejné zdraví) a 153 (ochrana spotřebitele) Smlouvy o ES se vzájemně překrývají (podpora ochrany zdraví, bezpečnost, informace, vzdělávání). Využívání těchto synergií rovněž vytváří větší politickou soudržnost, možnost využívání úspor z rozsahu, zvýšenou

Téma

viditelnost aktivit i možnost rozšíření a zesílení procedur s těmito aktivitami spojených.

Cíle. Jsou specifikovány cíle společné a specifické.

Společné cíle:

- Chránit občany všech členských států EU před riziky a hrozbami, jimž nemohou čelit jednotlivci a které nemohou být efektivně minimalizovány jednotlivými členskými státy.
- Zvýšit schopnost občanů při přijímání lepších rozhodnutí ohledně ochrany jejich zdraví a spotřebitelských zájmů.
- Zabudovat principy ochrany spotřebitele do všech politik EU.
- Vedle toho jsou formulovány i specifické cíle pro každou oblast zvlášť.

Specifické cíle:

Zdraví

- Chránit občany všech členských států EU proti zdravotním hrozbám.
- Podpořit politiky vedoucí ke zdravějšímu způsobu života.
- Přispět k redukci šíření a negativních dopadů chorob a onemocnění v EU.
- Přispět k rozvoji efektivnějších a účinnějších zdravotních systémů.
- Podporovat cíle zajišťující adekvátní informace a analýzy týkající se zdraví.

Spotřebitelé

- Zajistit vysokou společnou úroveň ochrany pro všechny zákazníky v EU – bez ohledu na to, kde žijí, cestují,

nakupují – před riziky a hrozbami jejich bezpečnostních a ekonomických zájmů.

- Zvýšit kapacitu zákazníků v tom smyslu, aby si byli schopni obhajovat své vlastní zájmy (heslo: „buď silný a pomoz si sám“).

Shrnutí: Dne 6.4.2005 přijala Komise Strategii ochrany zdraví a spotřebitele a návrh pro Evropský parlament a rozhodnutí Rady EU vytvářející Komunitární program ochrany zdraví a spotřebitele na období 2007 – 2013.

V rámci konsolidace dvou programů do jednoho chce Evropská komise využít synergií mezi spotřebitelskou politikou a politikou na ochranu zdraví. Cíle plynoucí ze Smlouvy o EU (články 152 a 153 Smlouvy týkající se veřejného zdraví a ochrany spotřebitele). Synergie je zaměřena zejména na: podporu ochrany zdraví, bezpečnost, informace a vzdělávání.

Navržený postup:

Společné akce se zaměřují na zlepšení informací, posílení role evropských organizací zdraví a spotřebitelů, další rozvoj konzultačních mechanismů. Akce se rovněž zaměří na zesílení dopadů politiky zdraví a spotřebitele v dalších souvisejících oblastech.

Specificky v oblasti ochrany spotřebitele nový program konsoliduje a rozšiřuje aktivity existujícího programu, se speciálním důrazem na konsolidaci právního zajištění vytvořeného v rámci stávající strategie a dokončení přehledu acquis. Program rovněž významně rozšiřuje činnosti EU v oblasti rozvoje znalostí a důkazové základny, zesílení spolupráce, spotřebitelského vzdělávání a budování kapacit pro spotřebitelské organizace.

C) Finanční rámec pro spotřebitelskou politiku

Náklady na zavedení programu činí 1,203 mld. EUR

Politika ochrany spotřebitele v EU je obsahově zaměřena na:

- rozvoj legislativy a obdobných aktivit,
- integraci spotřebitelských zájmů do všech politik EU,
- naplňování spotřebitelské politiky v jednotlivých členských státech,
- posilování spotřebitelů aktivně podporujícími spotřebitelskými organizacemi EU a jejich účast ve vytváření politických konceptů Unie.

Roční pracovní program v oblasti ochrany spotřebitelů byl uveden 5. dubna 2005:

http://europa.eu.int/comm/consumers/overview/Adv_Comm/work_programme_2005_en.pdf

Poradní výbor členských států se zaměřuje na koordinaci činností v oblasti ochrany spotřebitele a respektuje tak specifické požadavky určené pro jednotlivé členské země EU.

Nástroje vycházející z naplňování rozhodnutí 20/2004/EC.

I.2 Zajištění bezpečnosti spotřebitelů v EU

Nástroje zajišťující v EU bezpečnost spotřebitelů se člení na oblast bezpečnosti výrobků a služeb.

Bezpečnost výrobků:

Bezpečnost výrobků je zajišťována rozsáhlou sektorovou legislativou a je shrnuta v Obecné směrnici o bezpečnosti výrobků: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/prod_safe/gpsd/index_en.htm.

Specifická pozornost je pak dále věnována bezpečnosti potravin: http://europa.eu.int/comm/food/index_en.html.

Nástroje v oblasti bezpečnosti výrobků se člení následujícím způsobem:

- Obecná směrnice o bezpečnosti výrobků (GPSD)
- Chemikálie ve výrobcích
- Další legislativa EU v oblasti bezpečnosti výrobků
- Závazky pro vadné výrobky

Bezpečnost služeb:

- Spotřebitelské služby pokrývají široký rejstřík kategorií, včetně finančních služeb, telekomunikací, zdravotních služeb, cestovních kanceláří, pořadatelů kulturních akcí či organizovaného volného času. Z pohledu ekonomiky Evropské unie představuje sektor služeb mimořádně klíčovou oblast, přispívající téměř 70% na HDP i zaměstnanosti EU. Přestože potenciál pohybu služeb v rámci EU je hluboce nevyužíván, objem přeshraničně poskytnutých služeb v rámci EU přesahuje výrazně hranici 700 miliard EUR. Poskytování některých služeb představuje pro zákazníky vystavování se rizikům zdravotním i fyzické bezpečnosti. Lze v této souvislosti uvažovat například o možnosti zranění způsobeném nedostatkem informací, které má spotřebitel k dispozici, slabý dohled nad některými organizovanými aktivitami nebo kupříkladu poškození pokožky v „salonech krásy“.
- V EU prozatím neexistuje jedna obecná právní a legislativní základna, upravující oblast bezpečnostních rizik, způsobených poskytováním služeb. Na straně druhé je poměrně velmi detailní legislativa pokrývající oblast vybraných sektorů služeb, například dopravy.
- Aby Evropská komise nabídla alespoň dílčí komplexní řešení tohoto problému, nabízí sadu zpráv a studií o bezpečnosti služeb pro zákazníky.
- Relevantní zprávy a studie o bezpečnosti služeb pro zákazníky – proces jejich vypracování a zveřejňování započal v roce 2002; výsledkem této iniciativy má pak být přijetí odpovídajícího právního nástroje, pravděpodobně směrnice: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/serv_safe/reports/index_en.htm.

Specifická pozornost je na úrovni EU věnována rovněž:

- Požární bezpečnosti v hotelích: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/serv_safe/fire_safe/index_en.htm;
- Závazkům poskytovatelů služeb: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/serv_safe/liability/index_en.htm.

Aktuality:

Aktuální novinky týkající se tohoto tématu jsou k dispozici na: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_safe/news/index_en.htm.

I.3 Ochrana zájmů spotřebitelů v EU

Oblast ochrany zájmů spotřebitelů v členění, které je specifikováno níže, vychází z potřeby vytvořit „jednotný spotřebitelský standard“ v prostředí volného pohybu zboží, služeb, osob a kapitálu. Detaily této úpravy jsou rozebrány na: http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/index_en.htm.

Zajištění bezpečného nakupování:

- nekalé obchodní praktiky,
- evropské smluvní právo,
- zneužití postavení a komparativní reklama,
- cenové indikace,
- nekalé smluvní podmínky,
- prodej zboží a záruky,
- distanční prodej.

E-commerce:

- iniciativa E-Confidence,
- rámec OECD,
- bezpečnost plateb,
- ochrana dat,
- cybercrime,
- on-line Dispute Resolution.

Finanční služby:

- spotřebitelský úvěr,
- distanční marketing finančních služeb,
- integrace spotřebitelských zájmů,
- výzkum.

Sítě a služby veřejného zájmu:

- všeobecná politická orientace vůči službám veřejného zájmu,
- přístup spotřebitelské politiky vůči službám veřejného zájmu,
- přehledy názorů ke spokojenosti spotřebitelů služeb veřejného zájmu,
- relevantní legislativa.

I.4 Zesílení pravidel ochrany spotřebitele v členských státech

Tato oblast se primárně orientuje na implementaci komunitární spotřebitelské legislativy v jednotlivých členských státech a následně na možnost její efektivní vymahatelnosti:

http://europa.eu.int/comm/consumers/prot_rules/index_en.htm.

Tato sféra je zaměřena na spolupráci v oblasti národní regulace a legislativy, na oblast vymáhání rozhodnutí soudů a na vytváření účinné nadnárodní, resp. komunitární marketingové aktivity, jež by napomohla stírat rozdíly mezi jednotlivými členskými státy.

I.5 Náprava a uplatňování spotřebitelských práv

Předmětem v této oblasti je:

- řešení stížností spotřebitelů,
- řešení spotřebitelského sporu alternativně mimo soud,
- vytvoření Evropské sítě spotřebitelských center,
- vytváření užitečných manuálů pro spotřebitele jak účinně komunikovat s justicí a ostatními relevantními institucemi v případě jejich potřeby,
- v neposlední řadě je předmětem těchto aktivit i vytváření souboru sdílených zkušeností, které inspirují ostatní spotřebitele, aby následovali postupů uplatněných v jistých konkrétních situacích jejich předchůdci.

Tato oblast je detailně popsána na:

http://europa.eu.int/comm/consumers/redress/index_en.htm.

I.6 Společný přístup k zákazníkům

Tato oblast neznámá vlastně nic jiného, než vytváření účinných spotřebitelských sítí napříč EU, sdílení jejich zkušeností, postupů apod.:

http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_org/index_en.htm.

I.7 Mezinárodní aspekt ochrany spotřebitele

Mezinárodním aspektem ochrany spotřebitele se rozumí činnosti nikoliv mezi dvěma či více členskými zeměmi Evropské unie, ale nad rámec EU. Tyto aktivity mají svůj smysl zejména ve vztahu k členství v rámci Světové obchodní organizace (WTO), Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj (OECD), Rady Evropy a Transatlantského spotřebitelského dialogu (TACD); více na http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_issue/index_en.htm.

I.8 Spotřebitelské informace a vzdělávání

Tato oblast je primárně orientována na organizování informačních kampaní a soustavného vzdělávání v oblasti ochrany spotřebitele:

http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_info/index_en.htm.

I.9 Granty a podpůrné nástroje v oblasti ochrany spotřebitele

Za pozornost stojí i přímé granty, které Evropská komise ve vztahu k ochraně spotřebitele vyhláší: http://europa.eu.int/comm/consumers/tenders/information/index_en.htm.

VYBRANÁ VĚCNÁ TÉMATA POLITIKY OCHRANY SPOTŘEBITELE

II.1 Program ochrany zdraví a spotřebitelů 2007 – 2013

Rovněž již výše zmíněný program v oblasti spotřebitelských aktivit představuje základní úpravu činností, kterou EU v této oblasti nyní provádí:

http://europa.eu.int/comm/consumers/overview/programme_2007-2013_en.htm.

II.2 Ochrana spotřebitele v EU: deset základních principů

Aktuální priority ochrany spotřebitele v EU jsou populárně formulovány do deseti následujících principů na:

http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_info/10principles_en.htm.

II.3 Síť evropských spotřebitelských center - ECC-Net

Tato oblast je zaměřena na koordinaci cílů a informací o spotřebitelské politice mezi jednotlivými členskými státy; výsledkem pak má být snaha o uplatnění společného postupu v této věci:

http://europa.eu.int/comm/consumers/redress/ecc_network/index_en.htm.

II.4 Nová strategie spotřebitelské politiky a finanční rámec

Tato oblast je zmíněna již v předchozí pasáži; zaměřuje se na klíčové oblasti spotřebitelské politiky v současném období:

http://europa.eu.int/comm/consumers/topics/cons_pol_en.htm.

II.5 Euro pro spotřebitele

Zaměřeno na technické důsledky zavedení společné evropské měny na spotřebitele:

http://europa.eu.int/comm/consumers/cons_int/fina_serv/euro/index_en.htm.

Země pod lupou

Země, kterou jsme pro bližší přiblížení zvolili do tohoto čísla Měsíčníku EU aktualit, je dalším z řady příkladů, zejména v posledních 15 letech, veskrze pozitivních a současně i radikálních strukturálních změn. Jak bývá rovněž obvyklé, pohnutkou k započítání těchto radikálních změn byla urychlená potřeba dostat se ze svízelné ekonomické situace na počátku 90. let, kdy finské exporty negativně pocítily rozpad Sovětského svazu.

FINSKO

<i>typ vlády/hlava státu:</i>	republika / prezidentka Tarja Halonenová
<i>velikost území (podíl v EU)</i>	338 145 km ² (8,50 %)
<i>počet obyvatel (podíl v EU)</i>	5 236 600 (1,14 %)
<i>věková struktura obyvatel</i>	0-14 let: 17,6 %; 15-64 let: 66,8 %; nad 65 let: 15,6 %
<i>etnická a národnostní struktura</i>	93,4% Finové; 5,7% Švédové; 0,4% Rusové; 0,2% Estonci
<i>HDP celkem (podíl v EU)</i>	149,725 mil. EUR (1,44%)
<i>HDP per capita v PPS</i>	116,8% průměru EU-25
<i>sektorová struktura HDP</i>	zemědělství: 3,1%; průmysl a stavebn.: 30,2%; služby: 66,7%
<i>průměrná inflace</i>	0,1%
<i>průměrná nezaměstnanost</i>	8,9%
<i>růst HDP</i>	3,1
<i>saldo státního rozpočtu</i>	2,1% HDP
<i>veřejný dluh</i>	45,1% HDP
<i>počet NUTS2, nejbohatší a nejchudší NUTS2 (dle HDP per capita v PPS vůči EU)</i>	5 NUTS2; Åland: 154,9%; Itä-Suomi: 81,9%

pozn.: ekonomické ukazatele v roce 2004, zdroj: EU, CIA

Začátkem 90. let Finsko velmi zásadním způsobem pocítilo dopad rozpadu Sovětského svazu. Finsko do té doby – jako jedna z mála tržních ekonomik tehdejší Evropy – udržovalo se SSSR čilé hospodářské a obchodní kontakty. Následkem rozpadu sovětského impéria tak přišlo velmi rychle o značnou část svých vývozních teritorií, což se následně promítlo v poklesu průmyslové výroby i celkového HDP a ve výrazné akceleraci míry nezaměstnanosti. V polovině 90. let se tak Finsko stalo po Španělsku zemí s druhou nejvyšší mírou nezaměstnanosti v EU.

Další ranou do oslabeného finského ekonomického vývoje na počátku 90. let byl dopad globální ekonomické recese, který zmíněné negativní charakteristiky ještě dále prodloužil a prohloubil.

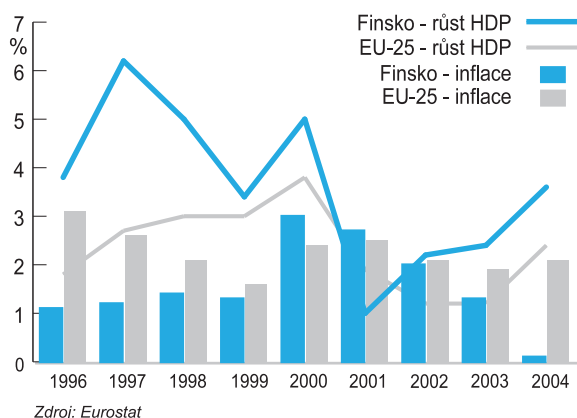
V dané situaci bylo zapotřebí učinit rázné a radikální kroky, které by nastalou cestu do propasti odvrátily a současně navedly zemi na dráhu zdravého a dlouhodobého hospodářského rozvoje i uklidnění sociální situace. V mnohém ohledu tak „domácí úkoly“ těchto radikálních kroků byly velmi podobné s těmi, které ve stejné době řešily post-komunistické země střední a východní Evropy. Prvním úkolem finské ekonomiky v té době bylo urychleně přeorientovat zahraniční obchod na západní Evropu a tím využít vytvořené kapacity ve finské ekonomice nevyužívané díky kolapsu sovětského bloku; náročnost západoevropských trhů však je nesrovnatelná v porovnání se standardy tehdejších komunistických ekonomik, takže Finsko muselo investovat ohromné prostředky do razantní ekonomické restrukturalizace, aby vyhovělo požadavkům nových exportních partnerů. Příkladem firmy, která touto genezí

prošla, je pochopitelně vlajková loď finského podnikatelského sektoru a skutečný symbol uskutečněných finských změn – společnost Nokia, která se z původně dřevozpracující firmy a firmy později orientované na výrobu sportovních potřeb, zcela přeorientovala na elektrotechnický průmysl (na počátku 90. let začala produkovat velmi úspěšně televizní přijímače) a později i na oblast informačních a komunikačních technologií (nemá cenu připomínat pozici světového vůdce v oblasti mobilní telefonie).

Finsku na cestě od ekonomiky v problémech k nynější zřejmě nejvíce konkurenceschopné ekonomice na světě s jedním z nejlepších investičních prostředí napomohl i vstup do Evropské unie v roce 1995. Ekonomika, která byla i v době nedobré kondice relativně bohatá v celoevropském srovnání, byla na základě požadavků vyjednaných v rámci tohoto procesu rozšíření oprávněna čerpat značné množství prostředků z evropských fondů; nicméně – stejně jako v případě řady loňských nováčků – i Finsku nejvíce pomohl vstup na Jednotný vnitřní trh a možnost obchodovat v rámci Unie bez předcházejících bariér.

Z hlediska orientace zmíněných fondů EU, samozřejmě štedře doplněných veřejnými i soukromými zdroji národními, se pozornost soustřeďovala zejména na podporu vzdělání – vzdělání ryze pragmaticky zaměřeného, s možností pružného a neodkladného využití v praxi odvětví, která dovedla Finsko a jeho ekonomiku do dnešních pozic: do pozic nadprůměrně bohaté, vzdělané, flexibilní, ale i sociálně soudržné ekonomiky a společnosti. Vzdělání, které striktně dbá na přímou komunikaci mezi institucí, která vzdělání poskytuje, a subjektem, který následně vzdělané lidi zaměstná. Lze se domnívat, že i v tomto ohledu je Finsko příkladem země, zcela prakticky ilustrující mnohdy vágně interpretovanou poučku, že nejčennější a současně i nejzávratnější je právě investice do předem připraveného a promyšleného vzdělávacího systému.

Vývoj inflace a růstu HDP

Statistické okénko

Statistické okénko v tabulkové formě zobrazuje důležité makroekonomické a finanční ukazatele zemí nově přistoupivších do Evropské unie se zřetelem na kritéria definovaná v Maastrichtské smlouvě: meziměsíční, meziroční a průměrnou inflaci, indikátory deficitu schodku státního rozpočtu a státního dluhu vyjádřených v poměru k HDP a volatilitu devizových kurzů národních měn k euro. Pro srovnání jsou v tabulce i stejné ukazatele pro celou EU.

Cenový vývoj

	Meziměsíční inflace v %			Meziroční inflace v %			Průměrná meziroční inflace v %		
	VIII-05	IX-05	X-05	VIII-05	IX-05	X-05	VIII-05	IX-05	X-05
EU	0,2	0,4	0,2	2,2	2,5	2,4	2,1	2,2	2,2
EU - minimum	-	-	-	-	-	-	0,9	1,0	0,9
ČR	0,0	-0,1	0,9	1,4	2,0	2,5	1,9	1,7	1,7
Estonsko	0,3	0,9	-0,1	4,2	4,9	4,5	4,1	4,2	4,3
Kypr	0,7	1,7	1,1	1,5	2,1	2,2	2,4	2,3	2,3
Litva	0,1	0,8	0,6	2,3	2,6	3,0	2,7	2,7	2,7
Lotyšsko	-0,1	1,5	0,7	6,3	7,4	7,7	7,0	6,9	6,9
Maďarsko	-0,5	0,2	0,0	3,5	3,6	3,1	4,7	4,2	3,9
Malta	0,3	0,0	0,9	2,5	2,0	3,0	2,3	2,2	2,2
Polsko	0,1	0,3	0,3	1,8	1,9	1,6	3,5	3,0	2,8
Slovensko	-0,1	0,3	1,3	2,1	2,3	3,5	4,1	3,4	3,2
Slovinsko	-0,5	1,0	0,2	1,8	3,2	3,2	2,9	2,7	2,7

Pozn.: založeno na bázi harmonizovaného indexu spotřebitelských cen (HICP); průměrná meziroční inflace je dvanáctiměsíční klouzavý průměr meziroční změny harmonizovaného indexu spotřebitelských cen; EU – minimum je průměr průměrné inflace ve třech členských státech EU s její nejnižší hodnotou. Zdroj: Eurostat

Fiskální vývoj

	Deficit veřejných rozpočtů k HDP v %			Veřejný dluh k HDP v %		
	2002	2003	2004	2002	2003	2004
EU-25	-2,3	-3,0	-2,6	61,4	63,0	63,4
ČR	-6,8	-12,5	-3,0	29,8	36,8	36,8
Estonsko	1,5	2,6	1,7	5,8	6,0	5,5
Kypr	-4,5	-6,3	-4,1	65,2	69,8	72,0
Litva	-1,4	-1,2	-1,4	22,4	21,4	19,6
Lotyšsko	-2,3	-1,2	-0,9	14,2	14,6	14,7
Maďarsko	-8,5	-6,5	-5,4	55,5	57,4	57,4
Malta	-5,8	-10,4	-5,1	63,2	72,8	75,9
Polsko	-3,3	-4,8	-3,9	41,2	45,3	43,6
Slovensko	-7,8	-3,8	-3,1	43,7	43,1	42,5
Slovinsko	-2,7	-2,7	-2,1	29,8	29,4	29,8

Pozn.: na základě standardu ESA 95; zdroj: Eurostat

Volatilita devizových kurzů národních měn k euro

	Za posledních 24 měsíců			Za posledních 12 měsíců		
	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %	průměrný kurz	odchylka maximum v %	odchylka minimum v %
Česká koruna	30,98	+7,0	-7,0	29,93	+3,3	-3,4
Estonská koruna	15,65	+0,0	+0,0	15,65	+0,0	+0,0
Kyperská libra	0,580	+1,2	-1,2	0,577	+0,8	-1,2
Litevský litas	3,453	+0,0	-0,0	3,453	+0,0	-0,0
Lotyšský lat	0,679	+5,0	-2,7	0,696	+1,6	-0,3
Maďarský forint	250,3	+3,7	-8,6	247,5	+2,5	-3,0
Maltská lira	0,429	+1,2	-1,3	0,430	+0,3	-1,0
Polský zlotý	4,310	+11,2	-12,7	4,048	+4,5	-5,2
Slovenská koruna	39,45	+5,0	-4,3	38,68	+3,0	-3,0
Slovinský tolar	239,2	+1,2	-0,3	239,6	+0,1	-0,1

Pozn.: průměrný kurz je prostý aritmetický kurz měny daného státu k euro v uvedeném období, odchylka maximum je procentní odchylka maximálního kurzu v daném období od průměru, odchylka minimum je procentní odchylka minimálního kurzu od průměru, zdroj: ECB. Referenční období končí k 30.11.2005.

Tato publikace je považována za doplňkový zdroj informací našim klientům i nejširší veřejnosti. Na informace uvedené v ní nelze pohlížet tak, jako by šlo o údaje nezvratné a nezměnitelné. Publikace je založena na nejlepších informačních zdrojích dostupných v době tisku. Použité informační zdroje jsou všeobecně považované za spolehlivé, avšak Česká spořitelna, a.s. ani její pobočky či zaměstnanci neručí za správnost a úplnost informací. Autoři považují za slušnost, že při použití jakékoliv části tohoto dokumentu, bude uživatelem tento zdroj uveden.

Některé obrázky použité v této publikaci pochází z audiovizuální knihovny Evropské komise.

Vydáváno pod evidenčním číslem Ministerstva kultury ČR: MK ČR E 16338, ISSN: 1801-5042, 1801-5034.

